

TARTUNTATAUTILAIN 58 D §:N MUKAISTEN MÄÄRÄYSTEN (ESAVI/13661/2021 JA ESAVI/16248/2021) KUMOAMINEN ETELÄ-KARJALAN SAIRAANHOITOPUIRIN KUNTIEN ALUEELLA

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 12.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (covid-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on ajalla 13.3.2020-11.5.2021 antamillaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain mukaiset rajoitukset alueellaan.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on velvoittanut 22.4.2021 antamallaan päätöksellä (ESAVI/13661/2021) tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin nojalla Etelä-Karjalan, Helsingin ja Uudenmaan, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirien kuntien alueella 58 d §:n 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita järjestämään 3 momentissa tarkoitettujen yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön toimialueensa kuntien alueella siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on lisäksi samassa päätöksessä (ESAVI/13661/2021) kieltänyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Etelä-Karjalan, Helsingin ja Uudenmaan, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirien kuntien alueella kaikki yli 6 henkilön sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset ja asettanut enintään 6 hengen sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettävien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen edellytykseksi opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen antaman ohjeen noudattamisen.

Päätös on voimassa ajalla 1.5.2021-16.5.2021.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on velvoittanut 7.5.2021 antamallaan päätöksellä (ESAVI/16248/2021) tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin nojalla Etelä-Karjalan, Helsingin ja Uudenmaan ja Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirien kuntien alueella 58 d §:n 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita järjestämään 3 momentissa tarkoitettujen yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön toimialueensa kuntien alueella siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on lisäksi samassa päätöksessä (ESAVI/16248/2021) kieltänyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Etelä-Karjalan, Helsingin ja Uudenmaan ja Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirien kuntien alueella kaikki yli 6 henkilön sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset ja asettanut enintään 6 hengen sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettävien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen edellytykseksi opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen antaman ohjeen noudattamisen.

Päätös on voimassa ajalla 17.5.2021-31.5.2021.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemistä.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Aluehallintovirasto kumoaa 22.4.2021 ja 7.5.2021 annetuissa päätöksissään (ESAVI/13661/2021 ja ESAVI/16246/2021) antamansa tartuntatautilain 58 d §:n mukaiset määräykset Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirin kuntien alueiden osalta ajalta 13.5.-31.5.2021.

Aluehallintoviraston päätökset (ESAVI/13661/2021 ja ESAVI/16248/2021) jäävät voimaan siltä osin kuin niitä ei ole kumottu.

Perustelut

Keskeiset säännökset

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheuttamia haittoja.

Tartuntatautilakiin on tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla (147/2021) muun muassa väliaikaisesti lisätty 58 c – 58 h § ja 59 a – 59 e §. Edellä mainitut väliaikaiset pykälät ovat voimassa 30.6.2021 asti.

Tartuntatautilain 58 d § ja 58 g §:ää on muutettu tartuntatautilain 58 d §:n ja 58 g §:n muuttamisesta annetulla lailla (262/2021). Muutos on tullut voimaan 31.3.2021 ja on voimassa 30.6.2021 asti.

Tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin mukaan, jos on ilmeistä, että 58 c §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi 2 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä on välttämätöntä, aluehallintovirasto voi antaa alueellaan kaikkia 5 momentissa mainittuja toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiiriin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käyttö on järjestettävä siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa. Aluehallintoviraston tekemän päätöksen edellytyksenä on lisäksi, että toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Päätöksestä on käytävä ilmi, että toimija voi toteuttaa veloitteensa asiakasmäärää rajoittamalla, asiakaspaikka- tai tilajärjestelyin taikka muulla toimintansa erityispiirteet huomioon ottavalla tavalla. Päätöksessä on lisäksi selostettava, mitä yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiiriin oleskeluun tarkoitetuilla tiloilla sekä lähikontaktilla tarkoitetaan. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut veloitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja veloitteita.

Kyseisen pykälän 2 momentin mukaan 1 momentin mukainen päätös saadaan tehdä, jos sairaanhoitopiirin alueella 14 viimeisimmän päivän, jolta tieto on saatavilla, aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 25 ja kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Kyseisen pykälän 3 momentissa säädetään, että yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiiriin oleskeluun edellä 1 momentissa tarkoitettuja tiloja ovat 1) sisätilat, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun, 2) alueellisesti ja toiminnallisesti ra-

jatut ulkotilat, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tietyinä ajankohtana sekä 3) tilat, joita käytetään jäljempänä 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan niiden asiakas- tai osallistujamäärästä riippumatta.

Kyseisen pykälän 4 momentin mukaan lähikontaktilla tarkoitetaan ihmisten 1) oleskelua kasvotusten tai samassa tilassa alle kahden metrin etäisyydellä toisistaan yli 15 minuutin ajan tai 2) fyysistä kontaktia toisiinsa.

Kyseisen pykälän 5 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettu päätös velvoittaa seuraavia tilojen hallinnasta vastaavia ja niitä toiminnassaan käyttäviä toimijoita:

- 1) yksityiset yhteisöt, säätiöt ja muut oikeushenkilöt, ei kuitenkaan majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 1 §:n 2 momentin 6 kohdassa ja Ahvenanmaan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettua ravitsemistoiminnan harjoittajat;
- 2) yksityiset elinkeinonharjoittajat;
- 3) kunnat ja kuntayhtymät;
- 4) uskonnolliset yhdyskunnat;
- 5) julkisoikeudelliset laitokset.

Pykälän 6-7 momenttien mukaan 1 momentissa tarkoitettua päätöstä ei sovelleta kuitenkaan oppilaitosten toimintaan, varhaiskasvatukseen, ammattiurheilemiseen eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaan toimintaan eikä se saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin, oikeutta saada asiansa käsitellyksi toimivaltaisessa viranomaisessa eikä se saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Kyseisen pykälän 8 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettua päätöksen saa tehdä enintään kuukauden ajaksi kerrallaan. Päätös on välittömästi kumottava, jos pykälässä säädetyt edellytykset eivät enää täyty.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Lain esityöt

Hallituksen esityksen (245/2020) 58 d §:ää koskevien säännöskohtaisten perustelujen mukaan päätöksen voisi tehdä enintään kuukaudeksi kerrallaan, mutta se olisi välittömästi kumottava, jos edellytykset sen voimassa ololle eivät enää täytyisi.

Epidemiatilanne ja saadut asiantuntija-arviot

Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen sairaanhoitopiirit ovat sosiaali- ja terveysministeriön 10.9.2020 lähettämässä kirjeessä esitetyn ohjauksen mukaisesti perustaneet alueelliset covid-19-yhteistyöryhmit. Yhteistyöryhmien tilanearvioissa huomioidaan epidemiatilanteen lisäksi tartunnan torjuntatoimenpiteiden kokonaisvaikutuksia, mukaan lukien taloudellisia ja elinkeinoelämään liittyviä vaikutuksia. Aluehallintovirasto on mukana työryhmissä, kuten on myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä kunkin alueen elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten edustus.

Aluehallintovirasto on saanut Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirin alueelliselta koronayhteistyöryhmältä arvion sairaanhoitopiirin covid-19-tilannekuvasta ja sen esittämät näkemykset tarvittavista alueellisista rajoitustoimenpiteistä.

Etelä-Karjalan alueellisen koronakoordinaatioryhmän kokouksessa 11.5.2021 alueen todettiin olevan leviämisvaiheessa. Alueen 14 vuorokauden ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden koko sairaanhoitopiirin alueella on 48,4. Positiivisten näytteiden osuus kaikista näytteistä on noin 1,4 % viimeisen 7 vuorokauden osalta. Tartunnanlähde saadaan selvitettyä 83,3 %:ssa tapauksista. Kokouksessa saatujen tietojen mukaan tartuntatautilain 58 d §:n mukaiset edellytykset eivät enää täyty. Ryhmän mukaan sairaalahoidon kapasiteetti on turvattu ja tartuntojen päivittäinen määrä on vähenemään päin, eikä uusia tartuntaryppäitä ole ilmaantunut. Ryhmä esittää, että aluehallintovirasto purkaa tartuntatautilain 58 d §:n mukaisen päätöksen.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisten tilanearvioreporttien mukaan 14-17 Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirin seitsemän päivän ilmaantuvuusluvut 100 000 asukasta kohden ovat olleet 37.8, 29.9, 18.1 ja 28.3 ja positiivisten näytteiden prosenttiosuus testatuista on ollut 2.1, 1.7, 1.1 ja 1.5.

Johtopäätös

Tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin mukaan, jos on ilmeistä, että 58 c §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi 2 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä on välttämätöntä, aluehallintovirasto voi antaa alueellaan kaikkia 5 momentissa mainittuja toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käyttö on järjestettävä siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa.

Samana päivänä 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä, jos:

1) sairaanhoitopiirin alueella 14 viimeisimmän päivän, jolta tieto on saatavilla, aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 25; ja

2) kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Tartuntatautilain 58 d §:n 8 momentin mukaan päätös on välittömästi kumottava, jos tässä pykälässä säädetyt edellytykset eivät enää täyty.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on velvoittanut 22.4.2021 antamallaan päätöksellä (ESAVI/13661/2021) tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin nojalla Etelä-Karjalan, Helsingin ja Uudenmaan, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirien kuntien alueella 58 d §:n 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita järjestämään 3 momentissa tarkoitettujen yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön toimialueensa kuntien alueella siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa. Päätös on kirjoitettu olemaan voimassa ajalla 1.5.2021-16.5.2021.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on lisäksi velvoittanut 7.5.2021 antamallaan päätöksellä (ESAVI/16248/2021) tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin nojalla Etelä-Karjalan, Helsingin ja Uudenmaan ja Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirien kuntien alueella 58 d §:n 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita järjestämään 3 momentissa tarkoitettujen yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön toimialueensa kuntien alueella siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa. Päätös on kirjoitettu olemaan voimassa ajalla 17.5.2021-31.5.2021.

Tartuntatautilain 58 d §:n mukaiselle määräykselle asetettujen edellytysten on arvioitu tähän asti täyttyvän ja sen on muutoinkin arvioitu olevan välttämätön Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirin alueella.

Aluehallintovirasto toteaa, että koronavirusepidemia on Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirin alueella leviämisvaiheessa. Saatujen selvitysten mukaan viimeisen 14 vuorokauden ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirissä nyt 48,4. Tartunnoista 83,3 % saadaan selvitettyä. Saatujen selvitysten mukaan tartuntojen päivittäinen määrä on vähenemään päin, eikä uusia tartuntaryppäitä ole ilmaantunut. Myös sairaanhoidon kapasiteetti on turvattu.

Edellä todetun perusteella aluehallintovirasto katsoo, että kaikki tartuntatautilain 58 d §:ssä säädetyt edellytykset eivät enää täyty Etelä-Karjalan alueella, eikä päätöksen jatkamiselle siten ole laissa säädettyjä perus-

teita. Aluehallintovirasto kumoaa 22.4.2021 ja 7.5.2021 antamansa tartuntatautilain 58 d §:n mukaiset määräykset (ESAVI/13661/2021 ja ESAVI/16248/2021) Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirin kuntien alueiden osalta ajalta 13.5.-31.5.2021.

Aluehallintoviraston päätökset (ESAVI/13661/2021 ja ESAVI/16248/2021) jäävät voimaan siltä osin kuin niitä ei ole kumottu.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1 §, 58 c-d § ja 58 g-h §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Laura Nikunen puh. 029 501 6000 (vaihde).

ylijohtaja

Merja Ekqvist

aluehallintoylilääkäri

Laura Nikunen

LIITTEET

Liite 1, Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirin alueiden kunnat

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 12.6.2021 saakka. Päätöksen nähtävälle asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirin alueen kunnat ja kuntayhtymät

Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Kaakkois-Suomen poliisilaitos

Etelä-Karjalan pelastuslaitos

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Valtioneuvoston kanslian viestintäosasto

Digi- ja väestötietovirasto

Maksutta

Tämä asiakirja ESAVI/16999/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/16999/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Nikunen Laura 12.05.2021 13:54

Ratkaisija Ekqvist Merja 12.05.2021 13:57